

Z dramaturgického provozu filmového průmyslu za protektorátu

SEZNAM EDITOVANÝCH DOKUMENTŮ:

1. Směrnice FÚ o povinné registraci námětů (15. 11. 1940)
2. Reorganizace dramaturgického odboru společnosti Lucernafilm (únor 1944)
3. Pracovní náplň zaměstnanců Kanceláře dramaturgického odboru společnosti Lucernafilm (únor 1944)
4. Přehled aktuální činnosti spolupracovníků dramaturgického odboru Lucernafilmu (J. Hrbas, nedatováno [1944])
5. Zpráva Karla Smrže o námětové akci českých spisovatelů (12. 10. 1944)
6. Přehled posouzených námětů (1945, počátek roku)

1.

1940, 15. listopad, Praha. — *Směrnice Filmového ústředí pro Čechy a Moravu o povinném registrování námětů hraných i nehraných filmů (vyjma filmů reklamních a vědeckých). Poté, co byly tyto směrnice publikovány v časopise Filmový kurýř, tiskovém orgánu Filmového ústředí pro Čechy a Moravu, vstoupily dnem 20. listopadu 1940 v platnost.*

Registrace filmových námětů

1. Registrační povinnost.

Výrobci českých filmů celovečerních i krátkých jsou povinni přihlásiti náměty svých připravovaných filmů k registrování u Filmového Ústředí pro Čechy a Moravu. Registrace musí být provedena ještě předtím, než výrobce předloží Filmovému poradnímu sboru výrobní program příslušného filmu. Tato povinnost se nevztahuje na filmy reklamní a vědecké.

2. Provádění registrace.

Výrobce předloží Filmovému Ústředí žádost o registraci námětu, sepsanou na předepsaných formulářích a doloženou těmito přílohami:

1. V české řeči:

- a) Obsah námětu v 7 průklepech a v rozsahu 15 — 20 stran normalizovaného formátu strojem psaných, s udáním jména autora. U filmů krátkých stačí rozsah 2 — 3 stránek. Dějové obsahy námětů, zadávaných k registraci, musí být vypracovány tak podrobně, aby dávaly úplný obraz připravovaného filmu.
Děj budiž rozvíjen v takovém postupu, jak asi bude probíhat ve filmu. Tyto treatmenty mají vedle ústřední dramatické osnovy obsahovat i vedlejší dějové zápletky, pokud do děje zasahují, z něho vyplývají nebo podstatně dokreslují prostředí a charakter postavy filmu. V treatmentech mohou být alespoň přibližně uvedeny i důležité dialogy. Na konec budiž stručně a výstižně podána definice a výchovný, umělecký nebo jiný smysl, popř. tendence nebo klad připravovaného filmu. Rovněž budiž připojena výstižná charakteristika hlavních postav filmu. Dějová náplň námětů, zadávaných k registraci, je pro výrobce závazná, vzhledem na další jednání ve Filmovém poradním sboru, pokud, že scenáristické zpracování se nesmí zásadně od ní uchylovat.
- b) Jde-li o literární předlohu, autorským zákonem dosud chráněnou, také potvrzení, že filmovací práva byla výrobcem zakoupena nebo že se o jejich zakoupení jedná.
- c) Seznam všech účinkujících, kteří jsou vyhlédnuti pro tento film před i za kamerou, pokud v době registrace jsou již známi, tedy zejména: výrobce, půjčovna, vedoucí výroby, režisér, asistent režie, jazykový znalec, scenarista, kameraman, zvukař, fotograf, architekt, hudební skladatel, kapelník, maskér, šatnář, rekvizitář, hlavní představitelé, případně i přibližný počet mužů, žen a dětí komparsu, a jméno odborného poradce. U filmů krátkých, zabývajících se speciálními problémy odbornými, také jméno spolupracovníka, který zodpovídá za odbornou správnost námětu a jeho filmového rozvedení.
- d) Údaje:
s kterým atelierem zamýšlí výrobce vyjednávat o natáčení filmu, a pokud lze i přibližnou dobu natáčení exteriérů i interiéru (tak zv. záznam termínu).

2. V německé řeči stejné údaje jako: ad 1. (tak zv. Filmvorhaben) na příslušných formulářích a s příslušným počtem opisů. Filmové Ústředí se pak dotáže ministerstva školství a národní osvěty, ministerstva obchodu a censurního úřadu (Filmprüfstelle), zda proti zadanému námětu není námitek. Jestliže všechny uvedené úřady souhlasí, vydá výrobcí potvrzení o registraci a jmenovaným úřadům o tom podá zprávu.

3. Účinky registrace.

Byla-li tímto způsobem registrace provedena, platí její účinky ode dne, kdy byl námět k registraci podán.

Účinky registrace:

- a) Filmový poradní sbor projedná výrobní program filmu pouze tehdy, když výrobce prokázal, že jeho námět jest registrován.
- b) Výrobce smí u atelierů sjednávat záznam termínu pouze pro registrovaný film. (Definitivní smlouvu s atelierem smí však sjednat i tehdy, když FPS vezme na vědomí výrobní program.)

- c) Výrobce získává registrací přednostní právo pro zfilmování registrovaného námětu. Toto přednostní právo spočívá v tom, že žádnému jinému výrobcí nesmí být po dobu jednoho roku ode dne vydání registračního výměru stejný námět registrován. — (Pozn.: Byla-li registrace schválena, běží tedy ochranná lhůta ode dne podání námětu k registraci a končí uplynutím jednoho roku ode dne vydání registračního výměru; je tedy delší než rok. — Firma, která o registraci zažádala, ztrácí toto právo také tehdy, když FPS rozhodne, že žadateli nebude natáčení registrovaného námětu povoleno. V takovém případě může pak být registrace námětu převedena za souhlasu FPS na jinou firmu, u které tyto důvody vůbec nepřipadají v úvahu, jsou-li pro to dány soukromoprávní předpoklady. Ochranná lhůta může být prodloužena, požádá-li o to výrobce alespoň 1 měsíc před jejím uplynutím a žádost řádně doloží. Ochrannou lhůtu lze prodloužit nejdéle do konce doby, kdy podle smlouvy s autorem díla by byl autor oprávněn podle § 20 zák. 218/26 od smlouvy ustoupiti, tj. do 2 let od podepsání smlouvy, nebylo-li jinak smlouveno.)

Registrací nenabývá však ještě výrobce nároku na podporu podle směrnic FPS.

4. Kdy může být registrace odmítnuta

- Když stejný nebo podobný námět jest už registrován nebo předložen k registraci pro jinou firmu a neprošla-li ještě lhůta, po které účinky registrace zanikají (čl. 5 c).
- Když jde o námět, který z hlediska kulturně-výchovného a uměleckého, nebo z důvodů ochrany veřejných zájmů není přípustný nebo žádoucí.
- Stanoví-li FPS, že registrace námětu určitého druhu nebude už vůbec nebo po určitou dobu prováděna.
- Bude-li stanovena FPS určitá hranice počtu filmů, jež může jedna firma registrovat a registrací by byla tato hranice překročena.
- Nebyl-li zaplacen poplatek, stanovený za registraci.

5. Kdo může žádati za registraci

Za registraci mohou žádati toliko výrobci (výrobní firmy), které mají živnostenské oprávnění k výrobě filmů, jsou členy příslušných svazů a splňují podmínky určené směrnicemi FPS nebo Filmového Ústředí.

6. Změny v registraci

1. Jakákoliv změna v registraci vyžaduje souhlas úřadů, uvedených v § 2, který si výrobce opatří prostřednictvím Filmového Ústředí. Jde-li pouze o změnu názvu, může ji povolit Filmové Ústředí samo, o čemž vyrozumí účastněné úřady. Má-li být registrován námět postoupen jině firmě, je třeba souhlasu úřadů uvedených v § 2. Souhlas tento získává výrobce prostřednictvím Filmového Ústředí. Předpokladem jest, že nový výrobce splňuje všechny podmínky odstavce 4 c, d, e, odstavce 5.

Změnou názvu nebo postoupením jinému výrobcí se ochranná registrační lhůta neprodlužuje.

Veškeré změny vyznačují se v rejstříku a strana má právo na potvrzení.

7. Registrační poplatky

Za provedení registrace vybírá Filmové Ústředí tyto poplatky:

- za celovečerní film..... K 500,-,
- za krátký film..... K 100,-,
- za změnu názvu celovečerního filmu..... K 20,-,

- d) za změnu názvu krátkého filmu K 10,-,
- e) za postoupení registrace celovečerního filmu K 20,-,
- f) za postoupení registrace krátkého filmu K 10,-.

Zápis a změny smějí být provedeny toliko po zaplacení poplatku. Bude-li zápis námětu nebo změn odmítnut, budou poplatky vráceny.

8. Přechodná ustanovení

Náměty, které byly už registrovány, získávají práva, uvedená v odstavci 3. jenom tehdy, předloží-li výrobce nejdéle do 14 dnů od schválení těchto směrnic Filmovému Ústředí potvrzení censurního úřady (Filmprüfstelle), že proti nim není námitek. Ochranná lhůta počíná se dnem, kdy bude Filmovému Ústředí předloženo toto potvrzení.

„Registrace filmových námětů“, *Filmový kurýr* 14, č. 46 (15. 11. 1940), [1].

2.

Nedatováno [1944, únor, Praha]. — Vlastnoručními podpisy opatřený průklep dokumentu o novém uspořádání dramaturgického odboru společnosti Lucernafilm. Zásady popsané v tomto dokumentu vstoupily ve společnosti v platnost 1. 3. 1944.

[Dramaturgie společnosti Lucernafilm]^{a)}

bude v roce 1944 nově organisována podle tohoto spisu, který vypracoval ředitel Vilém Brož a Miloslav Havel. Směrnice, které jsou zde nově vypracované, byly schváleny předsedou společnosti Lucernafilm, Milošem Havlem.

Dramaturgie se dělí na dvě oddělení:

- 1.) Ústředí dramaturgického odboru a kancelář dramaturgického odboru,
- 2.) Spolupracovníci dramaturgického odboru.

Ústředním sekretářem a pojítkem mezi odděleními 1 a 2 je Miloslav Havel.

[I. Ústředí dramaturgického odboru.]^{b)}

- 1.) Předseda Miloš Havel
- 2.) Ředitel Vilém Brož, jeho zástupce
- 3.) Dr. J[osef]. V[lastislav]. Rychlík
- 4.) režisér O[takar]. Vávra
- 5.) režisér F[rantišek]. Čáp
- 6.) Dr. W. Trumpflová
- 7.) Jan Drda, atd.

— budou od případu k případu jmenovány [sic!]

Sekretářem tohoto Ústředí pro náměty je Miloslav Havel, dramaturg Lucernafilmu. Dispozice uděluje pouze předseda Miloš Havel nebo v jeho zastoupení Vilém Brož.

K provádění příkazů a pro veškerou práci dramaturgického obsahu slouží předsedovi M. Havlovi a jeho zástupci, V. Brožovi dramaturg Havel, vedoucí kanceláře dramaturgického [odboru]^{d)}.

[II. Kancelář dramaturgického odboru.]^{d)}

- 1.) Dramaturg Miloslav Havel, šéf kanceláře
- 2.) Rudolf Vodička, lektor
- 3.) O[takar]. Kirchner
- 4.) E[va]. Svobodová
- 5.) M. Prokopová
- 6.) Dr. Trumpfová

Externím spolupracovníkem „Kanceláře dramaturgického odboru“ je spisovatel Karel Horký.

Věci důvěrné vyřizuje sekretářka firmy M. Prokopová, sekretářkou kanceláře je E. Svobodová.

Pro případ potřeby (osobní poslové ap.) jsou k dispozici vedoucímu kanceláře dramaturgického odboru, M. Havlovi, volní členové štábu. V každém případě se dohodne M. Havel se šéfem toho kterého štábu.

[II. Spolupracovníci dramaturgického odboru.]^{e)}

- 1.) Josef Bezdíček
- 2.) Jan Drda
- 3.) František Götz
- 4.) František Kupka
- 5.) Josef Mach
- 6.) Oldřich Nový
- 7.) Maru Russová
- 8.) Miroslav Rutte
- 9.) Václav Řezáč
- 10.) Zdeněk Štěpánek
- 11.) Vladimír Tůma
- 12.) A. J[aroslav]. Urban
- 13.) V[áclav]. Wasserman
- 14.) Jan Wenig
- 15.) V[ilém]. Werner

Dramaturg Havel se řídí následujícími směrnici:

[Evidence všech námětů]^{f)}

Každý došlý námět, neobjednaný i objednaný, bude zapsán do Knihy došlých námětů.

[Kniha došlých námětů]^{g)}

Do této knihy se zapíše jméno autora, jeho adresa, název námětu, kdy byl doručen a co se s ním dělo, tj. byl zmíněn nebo doporučen k dalšímu rozpracování. Kniha došlých námětů bude obsahovat [všechny náměty]^{h)}. Doplnkem ke knize, která bude tak zvanou námětovou matrikou a zároveň indexem námětů, bude [kartotéka námětů]ⁱ⁾.

[Kartotéka námětů]^{j)}

Každý doporučený (ne zamítnutý) námět bude mít zde svou desku, jejíž vzor (příloha č. 1) je přiložen.¹⁾

[Zamítnuté náměty]^{k)}

Náměty, které se zamítnou, budou mít nejméně dva posudky. Zamítnutí se oznámí autorovi v každém případě písemně.

[Desky zamítnutých námětů]^{l)}

Oba posudky každého zamítnutého námětu budou ve zvláštních „deskách zamítnutých námětů“. Bude zde i dopis, kterým se oznámilo autorovi zamítnutí námětu. Na začátku bude seznam všech zamítnutých námětů, aby byla o nich přehledná evidence. Rukopisy se autorům nevracejí.

[Desky zakoupených námětů]^{m)}

V nich bude seznam všech námětů, které byly zakoupeny. Dále o každém námětu list finančních výloh.

[Dosavadní kartotéka námětů]ⁿ⁾

a autorů se novou kartotékou ruší a bude tudíž převedena do nové.

[3 druhy posudků:]^{o)}

[Bude celkem 8 druhů posudků.]^{p)}

1.) Každý námět, objednaný i neobjednaný, když byl zanesen v Knize došlých námětů, bude posouzen dvěma referenty.

1.) Miloslav Havel

4.) E. Svobodová

2.) Karel Horký

5.) O. Kirchner

3.) Rudolf Vodička

6.) Dr. [W.] Trumpflová

Aby byla náležitá kontrola, bude o každém námětu posudek [nejméně]^{q)} od dvou referentů. Posudek bude dáván vždy písemně a bude vlastnoručně podepsán a opatřen datem. Dvojice referentů bude stanovena případ od případu dramaturgem Havlem.

1) U editovaného dokumentu se v příslušném fondu žádná příloha nevyskytuje.

Posudek bude buď kladný, nebo záporný. V případě, že bude záporný, vrátí se autorovi písemně a dopis i s posudky se zařadí do „desek vrácených námětů“. V případě, že bude posudek kladný, zane- se se námět do „Kartotéky námětů“ a bude na něm dále pracováno.

(lektorský posudek — vzor na zvláštním listě)²⁾

[2. posudek]^{r)}

Námět, opatřený kladným posudkem, bude doručen dr. M. Ruttemu nebo F. Götzovi, který napí- še posudek (podle přílohy „Posudek“. Tato příloha bude dávana jako vzor každému referentu.)

[Rozhodnutí firmy.]^{s)} Po posudku 2. bude následovat rozhodnutí firmy, má-li se jít do scenosledu.

[3. posudek]^{t)}

bude pojednávat o upraveném námětu.

[4. posudek]^{u)}

bude pojednávat o scenosledu.

[5. posudek]^{v)}

bude pojednávat o upraveném scenosledu.

[Rozhodnutí firmy.]^{w)} Po tomto posudku bude následovat rozhodnutí firmy, má-li se jít do scénáře.

[6. posudek]^{x)}

bude pojednávat o zpracovaném scénáři.

[7. posudek]^{y)}

bude pojednávat o upraveném scénáři.

[8. posudek]^{z)}

bude obsahovat posudek Filmového ústředí³⁾.

Všechny posudky o jednom námětu budou uschovány vždy pohromadě, aby byl vidět postup zpracovávání toho kterého námětu. Posudky budou vždy podepsané, takže každý referent bude odpovídat individuálně za svůj posudek.

Každý námět bude mít své desky. V těchto deskách budou přiloženy všechny posudky.

Mimo těchto lektorských posudků, kterých je sedm, bude zde posudek Filmového ústředí a dvoje rozhodnutí firmy. To bude zaznamenáno na každé kartě toho kterého námětu.

[Rozhodnutí firmy.]^{aa)} Po 8. posudku bude následovat rozhodnutí firmy, má-li se scénář filmovat.

[Knihovna]^{bb)}

Do Kanceláře dramaturgického odboru patří také knihovna Lucernafilmu. Knihovnu spravuje Eva Svobodová.

Knihy se půjčují pouze tehdy, když si referent zapíše, kdo a kdy si knihu vypůjčil. Zápis se povede v kartotéce čtenářů, která se pořídí z bývalé kartotéky námětů a autorů.

2) K editovanému dokumentu není ve fondu Lucernafilmu žádný vzorový posudek přiložen.

3) Rozuměj Českomoravského filmového ústředí.

[Kartotéka čtenářů]^{cc)}

bude obsahovat jména a adresy všech členů, kteří si vypůjčují z knihovny. O vypůjčených knihách bude vedena podrobná evidence.

Knihovna však bude také sloužit pro svůj hlavní účel:

[Hledání námětů v literatuře.]^{dd)}

Úkolem referentů Kanceláře dramaturgického odboru (Horkého, Havla, Vodičky, Svobodové, Kirchnera) bude soustavně hledat v české literatuře vhodný námět pro zfilmování.

[Kartotéka knih]^{ee)}

bude obsahovat jména autorů a tituly všech přečtených knih i s udáním, kdo, kdy, která díla přečetl a jaký je jeho názor: kladný — záporný.

[Seznam přečtené literatury]^{ff)}

Bude veden pečlivý a přesný seznam přečtené literatury.

[Obsahy literárních prací]^{gg)}

U povídek, románů, které budou označeny kladně, bude vždy dělán stručný obsah. Tyto obsahy budou písemné a podepsané. Přidělování a dohled i zde provede dramaturg Havel.

[Korespondence]^{hh)}

Kancelář dramaturgického odboru bude mít svou korespondenci. Písařské práce povede E. Svobodová a M. Prokopová. Každý dopis podepisují ředitel Brož neb jeho zástupce a dramaturg Havel. Korespondence bude uchována ve zvláštních deskách. Bude mít svůj seznam a přehledný index.

Došlé dopisy budou uchovány ve zvláštních deskách a i zde bude index došlých dopisů.

Na veškeré korespondenci bude výrazně natištěno: Rukopisy se autorům nevracejí!

[Přehled práce dramaturgického odboru v roce 1944]ⁱⁱ⁾

O veškeré práci všech spolupracovníků dramaturgického odboru bude soustavně dělán roční statistický přehled.

[Tabulka spolupracovníků]^{jj)}

Každý spolupracovník dramaturgického odboru bude mít mimo to svou zvláštní tabulku (příloha č. 2⁴⁾), na které bude zachycena veškerá jeho práce i finanční dohody.

Dozor nad dodržením lhůt, nad postupem prací, urgency apod. bude provádět dramaturg Havel.

On také svolává na přání předsedy Havla schůze spolupracovníků.

[Styk s úřady a Ústředím]⁵⁾^{kk)}

bude vykonávat R. Vodička.

[Přehledné pomůcky]^{ll)}

Aby byl o všem jasný přehled, budou soustavně vedeny tyto přehledné seznamy:

4) K editovanému dokumentu není ve fondu Lucernafilmu žádná vzorová tabulka přiložena.

5) Rozuměj Českomoravským filmovým ústředím.

- 1.) Seznam všech natočených filmů spol. Lucernafilm (režie, rok, herci)
- 2.) Seznam hotových scénářů (natočených, nenatočených)
- 3.) Seznam zakoupených námětů
- 4.) Seznam všech námětů v literatuře (doporučených k zpracování)
- 5.) Seznam všech námětů (Kniha došlých námětů)
- 6.) Seznam všech autorů (jméno, adresa)
- 7.) Seznam všech scenaristů
- 8.) Seznam všech režisérů, adeptů režie
- 9.) Seznam všech zamítnutých námětů
- 10.) Seznam registrovaných námětů (kdy, pod jakým číslem)

Všechny tyto seznamy budou ve zvláštních deskách pohromadě. Seznamy povede E. Svobodová.

[Postup úřadování]^{mm)}

Styk dramaturga Havla s produkcí bude pravidelný.

Aby⁶⁾ mohl soustavně informovat předsedu Miloše Havla a ředitele Viléma Brože o stavu námětů a veškerém postupu prací, bude mu vyhrazena týdně určitá doba.

Každý den půl hodiny — ředitel Brož.

Každý týden hodinu — předseda M. Havel.

Pro předsedu M. Havla bude mít dramaturg Havel vždy připravené tyto přehledné pomůcky:

- 1.) Tabulku každého spolupracovníka (příloha č. 2)
- 2.) Tabulku každého zpracovaného námětu (příloha č. 1)

[Věci a práce dramaturgického odboru]ⁿⁿ⁾

jsou naprosto důvěrné a je nepřípustné, aby se o nich mluvilo s někým, kdo není členem Ústředí dramaturgického odboru nebo Kanceláře dramaturgického odboru.

[Seznam všech pomůcek kanceláře]^{oo)}

- 1.) Kniha došlých námětů
- 2.) Kartotéka námětů
- 3.) Desky zamítnutých námětů
- 4.) Desky zakoupených námětů
- 5.) 7 druhů posudků
- 6.) Kartotéka čtenářů
- 7.) Seznam přečtené literatury
- 8.) Obsahy literárních prací
- 9.) Korespondence
- 10.) Roční statistika veškeré práce spolupracovníků
- 11.) Tabulka každého spolupracovníka
- 12.) Desky přehledných pomůcek (veškeré seznamy)
- 13.) Organizace práce. Úkoly jednotlivých referentů.

6) V editovaném dokumentu stojí původně *abych*. Při přepisu na psacím stroji bylo posléze *ch* škrtnuto dvěma pomlčkami. Nasvědčuje to tomu, že bezprostředním původcem dokumentu byl pravděpodobně dramaturg a vedoucí Kanceláře dramaturgického odboru Miloslav Havel (umělecký pseudonym Jiřího Hrbase).

Tato organizace Dramaturgie spol. Lucernafilm vstoupila v platnost dnem 1. března 1944.

[Vilém Brož]^{pp)}

[Miloslav Havel]^{qq)}

[R. Vodička]^{rr)}

[Dr. Tumpfová]^{ss)}

[Prokopová]^{tt)}

[Kirchner]^{uu)}

[Eva Svobodová]^{vv)}

NFA, f. Lucernafilm s. r. o., inv. č. 84.

a-b	podtrženo
c	původně „sboru“
d-n	podtrženo
o	podtrženo, počáteční číslice lomítkem škrtnuta, text nepokračuje
p-oo	podtrženo
pp-vv	vlastnoruční podpis

3.

Nedatováno [1944, únor, Praha]. — Dokument vymezující pracovní náplň jednotlivých zaměstnanců Kanceláře dramaturgického odboru společnosti Lucernafilm. Bezprostředně souvisí s novým uspořádáním dramaturgie Lucernafilmu zavedeným od 1. března 1944.

[Styk s autory]^{a)} vede dramaturg M. Havel.

[Organisace práce]^{b)}

Povinnosti jednotlivých referentů:

1.) dramaturg Miloslav Havel.

Bude odpovědný za bezvadný chod Kanceláře dramaturgického odboru.

Bude tajemníkem Ústředí dramaturgického odboru.

Udrží pravidelný styk mezi produkcí a Spolupracovníky dramaturgického odboru.

Vede jejich přesnou evidenci.

Dohlíží a sleduje postup dramaturgických prací všech spolupracovníků.

Dává náměty k posudku, dělá posudky 1 a vede evidenci všech posudků. Dohlíží a určuje hledání námětů v literatuře i dělání obsahů.

Sleduje přehled práce dramaturgického odboru, svolává schůze.

2.) Rudolf Vodička, lektor.

Vede styk s úřady a Filmovým ústředím.

Dělá posudky 1 a obsahy z literárních děl.

Zapisuje knihu došlých námětů a Kartotéku námětů.

3.) Eva Svobodová,

úřednice Kanceláře dramaturgického odboru píše všechnu německou korespondenci, vede Knihovnu, dělá kancelářské a písařské práce pro dramaturgický odbor, vede Desky vrácených námětů a Desky zakoupených námětů.

Zapisuje do všech Seznamů.

Také posudky 1 a obsahy literárních děl.

4.) O[takar]. Kirchner

Vede osobní agendu, čte uloženou literaturu, dělá z ní obsahy, dělá posudky 1 a veškerou kancelářskou a písařskou práci pro dramaturgický odbor.

5.) Pí [M.] Prokopová

Všechny věci důvěrné povahy. Píše českou korespondenci. Strojové rozmnožení námětů a scénářů.

[Vilém Brož]^{c)}

[R. Vodička]^{d)}

[Dr. Tumpfová]^{e)}

[Prokopová]^{f)}

[Kirchner]^{g)}

[Miloslav Havel]^{h)}

[Eva Svobodová]ⁱ⁾

NFA, f. Lucernafilm s. r. o., inv. č. 84.

a-b podtrženo

c-i vlastnoruční podpis přes průklepový papír

4.

Nedatováno [1944], [Praha]. — Jeden z přehledů aktuální činnosti a záukolovanosti stálých spolupracovníků dramaturgického odboru společnosti Lucernafilm. Pro předsedu Miloše Havla a ředitele Viléma Brože je připravoval vedoucí Kanceláře dramaturgického odboru Jiří Hrbas (pseudonym Miloslava Havla).

[Spolupracovníci dramaturgického odboru:]^{a)}

1.) Dr. [Jan] Wenig – nepracuje na ničem

2.) V[ladimír]. Tůma – má zpracovat svůj námět [„]A. S. Vlasta[“]

3.) Z[deněk]. Štěpánek – nepracuje na ničem

4.) M[iroslav]. Rutte – má k posudku: scénář „Jenom krok“⁷⁾, divadelní hru a povídku

7) Rukopis / strojopis scénáře *Jenom krok* je uložen v Knihovně NFA, sign. S-1266-TS.

- 5.) V[áclav]. Řezáč – „Roztomilá zahrada“, V[ladimíra]. Vlčka „Tvrdou zemi“
– má vypracovat scénář „La bella Boema“⁸⁾
- 6.) V[áclav]. Wasserman – pracuje na scénáři „Sobota“⁹⁾ a bude tento film režírovat
- 7.) K[arel]. Horký – dělá normální posudky o došlých námětech
- 8.) V[ilém]. Werner – chce dál pracovat na scénáři „Zuzana ví, co chce“
- 9.) Jos[ef]. Bezdíček – má pracovat na treatmentu a scénáři „Roztomilá zahrada“
- 10.) F[rantišek]. Götz – nepracuje na ničem
- 11.) A. J[aroslav]. Urban – nepracuje na ničem
- 12.) Vl[adimír]. Müller – pracuje na treatmentu své divadelní hry [„]Rybníkář Kuba[“]
- 13.) Maru Russová – nepracuje na ničem
- 14.) O[lldřich]. Nový – spolupracuje na scénáři „Sobota“
- 15.) Jos[ef]. Mach – nepracuje na ničem
- 16.) Jan Drda – má upravit scénář [„]Znamení kotvy[“]¹⁰⁾ a vypracovat scénář [„]Cirkus Humberto[“]
- 17.) F[rantišek]. Kubka – nepracuje na ničem, má vypracovat a upravit scénář „Krejčíkovic Anežka“
- 18.) K. M. Walló – nepracuje na ničem
- 19.) M. Němečková – dělá obsah románu K[arla]. Hadrbolce „Agostina“
- 20.) Vl[adimír]. Vlček – má se rozhodnout, na čem chce pracovat, má si vybrat krátký film, který by režíroval
- 21.) Miroslav Burian – má pracovat na některých historických látkách na přání Dr. [Josefa Vlastislava] Rychlíka
- 22.) Soňa Bartáková – dělá posudky námětů
- 23.) F[rantišek]. Čáp – má spolupracovat na scénáři [„]La bella Boema[“] a na scénáři „Viktorka“
- 24.) O[takar]. Vávra – má spolupracovat na scénáři [„]Cirkus Humberto[“]
- 25.) Vl[adimír]. Slavínský – má pracovat na scénáři „Jenom krok“
- 26.) Jos[ef]. Plavec – má hledat kulturně-historický materiál na smetanovský film¹¹⁾

[Jiří Hrbas]^{b)}

NFA, f. Lucernafilm s. r. o., inv. č. 80.

a – podtrženo

b – vlastnoruční podpis

8) Rukopis filmové povídky Václava Řezáče *La bella Boema* je uložen v Knihovně NFA, sign S-2232-FP.9) *Sobota* (Václav Wasserman; Lucernafilm 1944); v Knihovně NFA jsou ve sbírce scénářů k filmu *Sobota* uloženy pod stejným názvem synopse Olgy Scheinpflugové (sign. S-1067-SY) a dvě verze scénáře Josefa Neuberga a Olgy Scheinpflugové (sign. S-1067-TS a S-167-TS-2).10) *Znamení kotvy* (František Čáp; Československá filmová společnost 1947); v Knihovně NFA jsou ve sbírce scénářů k filmu *Znamení kotvy* uloženy pod stejným názvem filmová povídka a scénář Jana Drdy z roku 1943 (sign. S-750-FP a S-750-TS), scénář a dialogová listina Jana Drdy a Františka Čápa z roku 1947 (sign. S-750-TS-3 a S-750-DL).11) Hudební historik Josef Plavec byl odborným poradcem životopisného filmu Václava Kršky *Z mého života* (Studio uměleckého filmu, 1955) natočeného podle románu Jiřího Mařánka *Píseň hrdinného života*.

5.

1944, 13. října, Praha. — *Zpráva ing. Karla Smrže, vedoucího dramaturgického oddělení ČMFÚ, o organizaci a předpokládaném průběhu námětové akce, jejímž hlavním účelem bylo ochránit vybrané členy Syndikátu českých spisovatelů před totálním nasazením.*

[NÁMĚTOVÁ AKCE ČESKÝCH SPISOVATELŮ.]^{a)}

Spisovatelé, jež jsou zahrnuti do této akce, jež jim má dát možnost práce pro film, jsou trojí kategorie:

1. autoři, s nimiž již spolupracovala nebo navázala spolupráci společnost Lucernafilm,
2. autoři, s nimiž již spolupracovala nebo navázala spolupráci společnost Nationalfilm, a
3. autoři, kteří dosud nepřišli s filmem do styku, a byli nyní vybráni ze seznamu Syndikátu českých spisovatelů.

Těmto autorům má být dána vesměs lhůta dva měsíce na vypracování filmové povídky z původního, žádnou literární formou jimi dosud nevyužitého původního námětu.

Všechny tyto práce budou postoupeny dramaturgickému oddělení Českomoravského filmového ústředí, které je zhodnotí stejně, jako hodnotí náměty všech filmů naší výrobou připravovaných. Výsledky postoupí pak oběma našim výrobním firmám.

Autoři budou stručně informováni dramaturgickým oddělením ČMFÚ, jaká práce a v jakém rozsahu a formě se od nich požaduje. Text této informace byl by asi takovýto:

Práce, které mají být do dvou měsíců, tj. do prosince 1944 vypracovány a zaslány dramaturgickému oddělení ČMFÚ v Praze II, Vodičkova 30, musí být vesměs původní a autorem dosud v žádné jiné literární formě nepoužité. Musí být napsány ve formě [filmové povídky]^{b)}, tj. hutného obsahu děje, rozvedeného už tak, jak si autor představuje, že by se jeho příběh měl rozvíjet na plátně. Dramaturgický sbor, v němž za předsednictví ing. Karla Smrže zasedají pp. Artuš Černík, Jan Drda, Dr. Miroslav Rutte a Dr. Jan Sajíc, nebude posuzovat stylistickou hodnotu prací, nýbrž pouze jejich vhodnost pro film a dramatickou účinnost. Nemá proto smyslu zatěžovat filmovou povídku básnickými líčeními nebo přemírou dialogů. Charakter námětu může být jakýkoli, a každý autor může proto zvolit látku, jež nejlépe odpovídá charakteru jeho dosavadní tvorby literární — ovšem s tím, že příběh bude mít dostatečnou filmovou nosnost.

Rukopis musí mít nejméně 25 a nejvýše asi 50 str. a musí být psán strojem ob řádku na papírech normalisovaného formátu (210 x 297 mm) po jedné straně listu. Dramaturgickému oddělení ČMFÚ budiž zaslán ve třech čitelných průklepech.

Náměty musí být realizovatelné v mezích finančních, technických a jiných možnostech českého filmu, což předpokládá, že zejména nebudou vyžadovat neúměrně nákladných staveb, obrovských davových scén, složitých nebo u nás dosud neuskutečnitelných triků filmové techniky a v exteriérech práce ve vzdálených končinách za hranicemi.

Autorům zůstávají všechna práva jakéhokoli dalšího literárního zpracování zaslaných námětů. Práva filmovací mohou být od nich odkoupena (získána) některou z našich výrobních firem podle našich dnešních zvytých norem. Zakoupením filmovacích práv je autor zavázán i eventuální další spolupráci na vytvoření definitivní filmové povídky a scénáře. Tato práce bude mu ovšem rovněž honorována.

Dramaturgické oddělení by zaslalo všem vyzvaným autorům rozmnoženou ukázkou nějakého opravdu dobře zpracovaného treatmentu (např. Drdovu filmovou povídku „Děvucha z Beskyd“¹²⁾ nebo Řezáčovu filmovou povídku „La bella Boema“¹³⁾). V nejkratší možné lhůtě by pak došlý materiál zpracovalo a výsledky postoupilo jednak oběma našim výrobním firmám, jednak výrobnímu oddělení Českomoravského filmového ústředí zároveň se všemi připomínkami, na jejichž podkladě by se doporučovalo zaslané a pro film zásadně vhodné náměty upravit.

V Praze dne 13. října 1944

[ing. Karel Smrž]^{c)}

vedoucí dramaturgického oddělení

NFA, f. Nationalfilm, inv. č. 328.

a – proloženě, podtrženo

b – proloženě

c – vlastnoruční podpis přes průklepový papír

6.

1945, [počátek roku, Praha]. — *Přehled posouzených námětů dodaných českými spisovateli zařazenými na podzim 1944 do tzv. námětové akce, která měla literáty uchránit před válečným pracovním nasazením.*

[Přehled výsledků]^{a)} spolupráce českých spisovatelů s [filmem]^{b)}

1. Bakalář Robert: [Pod vlajkou L. a K.]^{c)}

Životopisný námět, líčící založení a vzestup závodů Laurin a Klement až do jejich vplynutí do závodů Škodových.

Zatím je to jenom víceméně snůška životopisného materiálu, dramaticky doslova nezvládnutého. Bylo by třeba znalce poměrů a doby (např. Bass), aby z toho po dramatisaci vznikl opravdový filmový námět.

2. Bass Eduard: [Dobrodinec lidstva]^{d)}

Veseloherní námět z prostředí světového módního domu, který dosud udával módu jen přehnaně štíhlým, uměle hladovějícím ženám, a když se ujme podniky dědic, venkovský krejčí, provede revoluci módy: šíje se na plnoštíhlé, zdravé ženy.

Myšlenka dobrá, situace vtipné, ale celý námět řešen příliš fraškovitě. Bylo by třeba přepracovat po této stránce, ale jinak by se práce podkladem filmové veselohry stát mohla.

12) V Knihovně NFA je uložena druhá verze filmové povídky *Děvucha z Beskyd* (sign. S-706-FP-2), kde je jako autor uveden pouze Miloslav J. Stehlík, autor románové předlohy *Paprádná nenařiká* a také scénář *Děvucha z Beskyd* Jana Drdy (sign. S-706-TS). Projekt vyústil do filmu Františka Čápa *Děvčica z Beskyd* (Lucernafilm, 1944).

13) Rukopis filmové povídky Václava Řezáče *La bella Boema* je uložen v Knihovně NFA, sign S-2232-FP.

3. Bednář Kamil: [Píseň Velkého Pěvce]^e
Příliš romantický námět z prostředí taneční školy a archeologického ústavu. Dramatickým nervem je tu nález podvrženého starého rukopisu.
Řada věcí by působila nechtěně komicky. K filmové realizaci nelze doporučit.
4. Biebl Konstantin: [Černá věž]^f
Pokus o filmovou baladu. Dějištěm je černá věž na malém městě, kde zemřelého vězníka mladý vystřídá zasněný chasník. Ponurý námět, v němž jsou tři mrtví, vražda a sebevražda.
Mnoho věcí, myšlených vážně, by ve filmové realizaci vypadalo nechtěně komicky nebo dokonce groteskně. Nelze doporučit k realizaci.
5. Bojar Pavel: [Srdce a svět]^g
Příliš ilustrativně a nedramaticky líčený život rodiny dělníka, později zahrádníka na menším městě. Námět mnohem spíše literární než filmový. K realizaci nelze doporučit.
6. Brdečka Jiří: [Ztracená tvář]^h
Historie milovnické hvězdy němému filmu, Gordona, který místo hereckým uměním vyhrával u obecnstva i výrobců jen svou líbivou tvář. Když ji prohraje, projde celým utrpením života, vrací se na prkna jeviště a ve zvukovém filmu se uplatní už ne jako napomádaný krasavec, nýbrž skutečný herec.
Zajímavý námět s utopistickým motivem tajemného neznámého, který vyhraje hercovu tvář.
Potřebuje prohloubení ve střenění části, ale jako filmový námět je to upotřebitelné.
7. Fiker Eduard: [Allahův sen]ⁱ
Společenská komedie s detektivním zabarvením, jejímž dramatickým nervem je vynález uspávacího plynu, používaného k narkosám, po němž nejsou žádné jiné následky než velký hlad.
Možnosti námětu nejsou zdaleka využity. Fiker má ve svém oboru lepší věci, než je tato. Nedoporučuje se k filmování.
8. Fučík Bedřich: [Zvony nad krajem]^j
Historický film z konce třicetileté války, kdy hlas zvonů letících od vsi ke vsi, od města k městu až do Prahy varoval Pražany, ukolébané již představou příštího míru, a způsobil, že Švédové dobyli jen Malé Strany.
Příliš nákladný film. Přitom dramaticky nevyužité možnosti. Nelze doporučit.
9. Golombek Bedřich: [Milionty]^k
Veselohra o mladém, snaživém muži, kterého doslova potkalo štěstí, personifikované neznámou krásnou dívkou, jež se objevuje a zase tajemně mizí v různých údobích hrdinova života.
Nápad dobrý, ale celou látku by bylo třeba od základu přepracovat. V dané formě by některé partie filmu byly dokonce pro diváka nesrozumitelné. Nelze doporučit.

10. Hanuš Miroslav: [Plody podzimu]^l
 Drama lásky mladé dívky k stránoucímu spisovateli.
 Základní myšlenka není špatná (poměr dvou lidí, jež spojuje pouto duševní mnohem více než tělesné). Ale v dané formě nelze doporučit. Autor měl by být vyzván, aby se pokusil svou látku podle daných připomínek přepracovat.
11. Hořejší Alexandr: [První cena]^m
 Námět došel příliš pozdě, takže nebyl ještě v plénu projednán. Dosavadní posudky jsou negativní.
12. Hrbas Jiří: [Nedokončená symfonie]ⁿ
 Pokus o film z hudebního prostředí, jehož dramatická zápleтка dostává detektivní příchuť (záhada smrti slavného dirigenta, kde dva lidé jsou právem podezříváni z vraždy).
 V dané formě námět příliš roztříštěný, místy v situacích i dialogu křečovitý, někdy zase zabíhající do sentimentality. Bylo by třeba velmi radikálně přepracovat. V dané formě nelze doporučit.
13. Jeřábek Čestmír: [Lod' na obzoru]^o
 Zajímavé drama, kde nemanželský otec zápasí o svého syna, kterého poznává až jako starý člověk. Syn malíř, poznamenaný svým nemanželským původem i bědným životem, nechce otce znát. Umírá ještě dříve, než by se chtěl nakonec přece jen s ním smířit.
 Po pronikavých úpravách byl by námět pro film upotřebitelný.
14. Jírotka Zdeněk: [Klub antixantipovců]^p
 Veselohra, jejíž hlavní zápletkou je založení klubu utlačovaných manželů, jehož předseda nakonec sám uvízne v tenatech nejzuřivější sufražetky, rozvedené paní Rohlenové. Nápad — nikterak nový (byl živnou půdou Humoristických Listů už dávno) — není filmově nijak využít ani situačně, ani dramaticky. V dané formě nelze doporučit.
15. Kadlec Josef: [Ztracená symfonie]^q
 Drama z hudebního prostředí, připomínající téměř do všech podrobností natáčený už Binovcův film „Bludná pouť“, zpracovaný podle románu P. Kutného Daliborem C. Fal-tisem.
 Už z tohoto důvodu nelze doporučit. I jinak je však látka zpracována křečovitě a nevěro-jatně.
16. Khás Ladislav: [Šťěstí být ženou]^r
 Parodistická veselohra, jejímž hlavním dramatickým nervem je převlek dívky za chlapce. Teprve ve svých osmnácti letech se stane Vlasta Matoušková zase tím, čím je od narození, když se vysvětlí záležitost její lásky a dědictví malého statku.
 V základních obrysech dobře a vtipně stavěná veselohra by potřebovala v podrobnos-tech řadu úprav, s jejichž výhradou je doporučena k filmování.

17. Kopta Josef: [Dies irae...]s
Hluboce zacílené psychologické drama z venkovského prostředí. Podzemní dunění, ozývající se stále častěji a hrozivěji v malém městě, vyvolá psychosu, že se blíží den posledního soudu. Lidé se veřejně zpovídají ze svých tajných hříchů a mění se i jejich vzájemný vztah.
Dramaticky i novostí námětu velmi pozoruhodná práce, patřící mezi nejlepší výsledky této akce. S drobnějšími připomínkami doporučeno k realizaci.
18. Krpata Karel: [Stín sufit]t
Drama z českého divadelního života minulého století, v němž vystupuje pí Sklenářová-Malá, Bedřich Smetana a jiné významné osobnosti českého kulturního života.
Film by byl příliš nákladný. Proti jeho realizaci by zásadních námitek nebylo. Upozorňuje se jen, že postava Marty připomíná příliš Zuklínovou a postava Brože zase Krumlovského z Götzových „Soupeřů“.
19. Lorenzová Sáša: [Láska je romantická]u
Veselohra z prostředí tajné sňatkové kanceláře. Zpracování příliš povrchní a nevtipné. Nelze doporučit k realizaci.
20. Lorenzová Sáša: [Pokus docenta Karena]v
Drama lásky vynikajícího chirurga, jehož práce nebyla dosud veřejností uznána, a revoluční tanečnice, jejíž špatná pověst vadí lékaři v kariéře. Tanečnice se docenta vzdá, aby mu nestála v cestě, ale nakonec všechno dopadne dobře.
Myšlenka sama není špatná. Ale provedení zcela povrchní, nevěrojatné, s nánosem čteného tragična a laciné sentimentality. V dané formě nelze doporučit.
21. Mařánek Jiří: [Podleťní bouře]w
Společenská komedie, která chce uvést na správnou míru historie věčně nestárnoucích mužů a „...pánů se šedivějícími skráněmi...“.
Sama myšlenka není špatná. Ale filmovou povídku nelze doporučit k realizaci. Látka je tu řešena povrchně, nedramaticky a nevěrojatně.
22. Mertlík Rudolf: [Poslední pacient]x
Milostné drama venkovského chlapce, který přišel do velkého města studovat, a stárnoucí ženy, jež ve svém nešťastném manželství nepoznala lásku ani porozumění.
Základní myšlenka i její hrubé rozvedení jsou dobré. Zpracování však trpí popisností a nedramatičností. Látku by musel dostat do rukou skutečný dramatik, v dané formě nelze doporučit.
23. Mertlík Rudolf: [Její župan]y
Veselohra, jejímž dramatickým nervem je svůdný dámský županek, který málem se stane důvodem k rozvodu a na čas rozkmotří dobré přátele.
Veselohra zabíhající silně do crazy komedie. Příliš povrchní, nelze doporučit.

24. Morávek Jan: [Cesta do ráje]^z
 Drama člověka, který utekl od požívačné, nevěrné ženy do rodného Posázavska, kde najde novou lásku a existenci.
 Povrchní, nevěrojatně řešený námět, nelze doporučit k realizaci.
25. Morávek Jan: [Statečný švec]^{aa}
 Dobová komedie o tvrdohlavém, poctivém a svoje práva hájícím ševci, který nakonec proti všem intrikám zvítězí.
 Veseloherně laděný, vtipný námět s barvitě líčenými postavami i prostředím malého města. Doporučeno k realizaci.
26. Müller Vladimír: [Bloudění Dorotky vojandy]^{bb}
 Historický film z doby třicetileté války, líčící v tomto rámci věrnou lásku stárnoucího muže k mladší ženě, kterou chrání a již nakonec odpouští.
 Doporučeno k realizaci — ale jde tu o film příliš nákladný.
27. Nohejl Miloslav: [Nehezká]^{cc}
 Veseloherní námět, jímž se má ukázat, že ženská krása zdaleka není všechno a že může trvale upoutat i žena nehezká, má-li inteligenci a šarm. V námětu jde o ženu, kterou nakonec získá z návodu svého přítele spisovatele filmový producent.
 Myšlenka filmu jistě dobrá a užitečná. Ale zejména ve filmovém prostředí, kam je děj vsazen, by vyzněla zcela nevěrojatně. S autorem by jistě bylo lze později počítat (byl také těžce poškozen náletem v Plzni) — ale tuto práci nelze doporučit.
28. Nor A. C.: [Žiji život bratrův]^{dd}
 Pozoruhodný námět z venkovského prostředí, kde mladý muž, připravující se na vědeckou kariéru, se po smrti otcově a bratrově vrací na rodný statek, aby neporušil rodninou selskou tradici, a převezme za svého mrtvého bratra i jeho závazek vůči ženě, která byla jeho milenkou.
 S výhradou úprav v poslední třetině práce lze doporučit k realizaci.
29. Novák J. R.: [Požár]^{ee}
 Drama velkého herce, který neustále hraje mladistvé role, ačkoli už je mu přes padesát let. Zdá se, že autora inspiroval krásný německý film „Velký stín“.
 Psychologicky i dramaticky by bylo třeba na věci velmi mnoho upravovat. V dané formě nelze doporučit. Šlo by také o film velmi nákladný.
30. Pašek Mirko: [Hříšník]^{ff}
 Dobová veselohra (asi ve stylu Clairova „Slaměného klobouku“), zesměšňujícího falešnou maloměstskou morálku, vyplývající situačně ze záměny svatebního daru.
 Zejména ve střední části bylo by třeba v námětu ještě ledacos domyslet, ale s výhradou těchto úprav hodila by se látka jako podklad živé veselohry.

31. Pazourek Vladimír: [Prokletý mlýn]^{gg}
Příběh pracovitého, statečného a čestného člověka, který svým přičiněním sejme domnělou kletbu ze starého mlýna, kde řada bývalých majitelů zkrachovala finančně i lidsky.
Dobrá tendence filmu se zcela ztrácí v ploše literárním, nefilmovém zpracování, jež postrádá i pravou dramatickosti. Autor měl by však být vyzván k napsání jiného námětu, poněvadž fabulační talent nesporně má.
32. Pilař Jan: [Varhaník Štěpán]^{hh}
Příběh varhaníka Štěpána je lidsky i filmově málo dramatický, místy banální a nelze jej proto doporučit k realizaci.
33. Píša A. M.: [Peníze nejsou všechno]ⁱⁱ
Idylický obrázek z malého města na konci minulého století, dokazující na tiskaři a novináři, který se sem nastěhoval, že mnohem víc než peníze znamená odvaha rvát se se životem, chuť k práci a čest.
Námět by potřeboval ještě prohloubení po stránce dramatické, ale s touto výhradou jej lze doporučit k realizaci.
34. Pokorný Jaroslav: [Stupidní historie]^{jj}
Veselohra, která má parodovat různé filmové stupidnosti. Pokouší se o to v rámci spletné dědictví historie v rodině Křupanů.
Ukazuje se, že stupidnost nelze zesměšňovat stupidností ještě větší a nevkus úplnou nechutností. Je to opravdu jen stupidní historie, kterou nelze doporučit k realizaci.
35. Renč Václav: [Pražský Oidipus]^{kk}
Drama, vyrůstající z tragického setkání matky s jejím nemanželským synem, který se málem stal jejím milencem.
Baladicky ponurá látka je autorem neobyčejně dobře rozvedena dramaticky i filmově, takže po této stránce patří mezi nejlepší práce spisovatelské akce. Už proto na ni dramaturgický sbor upozorňuje — i když pochybuje o tom, že by ji bylo lze realizovat. Autor projevil skutečný filmově spisovatelský talent.
36. Síla Jiří: [Vltava]^{ll}
Práce došla značně později, poněvadž autor byl včleněn mezi ostatní dodatečně až koncem listopadu, a nebylo lze ji proto dosud posoudit.
37. Smetáček Zdeněk: [Všední příběh]^{mm}
Příběh mladého manželství, který chce ukázat, jak je tento svazek planý, když manželé se brání mít děti, a jak i život teprva pak nabývá své plnosti.
Myšlenka námětu je jistě velmi zdravá a užitečná. Po stránce stavební bylo by však třeba, aby autor svůj námět značně přepracoval, poněvadž takto je roztržštěný a nesplní ani své poslání ideové, tím méně pak dramatické. V této formě nelze doporučit.

38. Směja František: [Země pod horami]ⁿⁿ

Mladý učitel, přeložený do malé vsi, chce tam dělat dobrou kulturní práci. Ale musí bojovat s prostředím i se svými zpohodlnělými kolegy, kteří se neštítí žádné intriky, aby ho znemožnili.

Příliš plochý a čítankově řešený námět, v němž se vyskytují i věci, jež by asi neprošly censurně. (Starší učitel svádí nedospělé děvče, které pak přiměje, aby z této věci obvinilo jeho mladšího kolegu.)

Nelze doporučit.

39. Součková Milada: [Diamanty Karoliny]^{oo}

Námět zachycuje úsek života Jana Nerudy a Karoliny Světlé, která v té době byla jeho dobrou vílou a pomáhala mu lidsky i finančně. Konflikt vášnivé lásky Nerudovy a čístejšího milostného vztahu Karoliny Světlé.

Námět je prozatím spíše jen utříděným materiálem, který bude třeba dramaticky teprve zpracovat. Ale je to látka, kterou by bylo lze doporučit, poněvadž kreslí kus našich literárních dějin.

40. Srbová Olga: [Dvacet čtyři hodiny]^{pp}

Originální příběh ženy, která věří, že bude už žít jen jediný den. Tím, co udělá za těchto posledních čtyřia dvacet hodin svého života, spálí za sebou mosty, takže když se smrt nedostaví, bere si život sama.

Dramatický, opravdu mimořádný námět, postavený slušně i dramaticky. Dramaturgický sbor proto na něj upozorňuje — i když si je vědom toho, že je to látka hodně dekadentní.

41. Stehlík Ladislav: [Cizincem mezi svými]^{qq}

Drama mladého sedláka, který chce pomoci celému kraji. Musí však bojovat s překážkami a intrikami, a nakonec končí dobrovolnou smrtí, když má být na obtíž i svým nejbližším.

Zajímavý, dobře stavěný námět, který by však potřeboval řadu drobnějších úprav. S touto výhradou mohl by se stát podkladem pro film.

42. Řezáčová Ema: [Čtrnáctka]^{rr}

Baladicky laděný příběh ze starého, ke zboření odsouzeného domu na předměstí velkoměsta, jehož obyvatelé se málem dopustí zločinu, přitahování tajemnou kabelou stařeny Šachové, v níž tuší velké peníze, jež v dané chvíli pro každého z nich znamená osudovou pomoc z nějaké nesnáze.

Dramaticky velmi silná látka, i filmově dobře komponovaná. Doporučeno k realizaci.

43. Tůma Vladimír: [Piniová šiška]^{ss}

Vtipná veselohra z maličké farmy kdesi na Dalekém Západě, zesměšňující různé typické znaky amerického filmu a americké milionářské a gangsterské mentality.

Příběh by potřeboval bohatší rozvedení ve střední části. Ale s touto výhradou jej lze doporučit k realizaci — bude-li po filmu „Pancho se žen“ ještě tento žánr žádán.

44. Valenta Eduard: [Kožich]^{tt}

Historie malého úředníka, který chce své mladé, hezké ženě koupit krásný kožich a propadne tomuto svému snu tak silně, že se stane jeho fixní ideou, ohrožující štěstí i klidné soužití obou manželů.

Originální myšlenka, dramaticky velmi silně zpracované. S menšími úpravami lze doporučit k filmování.

45. Weiss Jan: [Děvče z temnot]^{uu}

Námět poeovského ražení, líčící drama děvčete, na němž jako na zcela malém děvčátku provedl lékař pokus, zda člověk ponechaný sám sobě, bez jakéhokoli styku s ostatním světem se vrátí zase do stavu pračlověka.

Ponurý námět, dramaticky velmi účinně zpracovaný, na který dramaturgický sbor upozorňuje proto, že je to oblast, o jakou se dosud náš film nepokusil. Danou látku bylo by asi těžko realizovat, poněvadž je až příliš ponurá.

46. Závada Vilém: [Hory a doly]^{vv}

Námět z ostravského prostředí, stavící proti sobě dva světy: venkovský a městský s mohutně bušícím průmyslovým děním nad zemí i pod ní, v hlubinách dolů.

Dobře zpracovaná látka, kterou by bylo lze po provedení některých úprav doporučit k filmování.

47. Žák Jaroslav: [Milena má štěstí]^{ww}

Veselohra, nastavující křivé zrcadlo ještě dnes vžitému mínění mnoha měšťáckých maminek, že dceruška udělá štěstí jen po boku člověka tzv. lepších vrstev.

Myšlenka jistě dobrá. Ale způsob, jakým je traktována, je naprosto nepřesvědčivý a nevěrojatný (Milena se dá oklamat svým hochem, automonterem, který se dá ochotnicí od svého kamaráda holiče nalíčit, a věří, že má před sebou skutečného pana továrníka, o jakém snila). Nelze doporučit.

NFA, f. ČMFÚ, inv. č. 124.

a – verzály, proloženě, podrženo, vycentrováno

b – proloženě, vycentrováno, celý nadpis na samostatné stránce

c-ww – proloženě

Ediční poznámka

Archivní dokumenty č. 2–4 pocházejí z fondu *Lucernafilm s. r. o.* uloženého v Národním filmovém archivu, dokument č. 5 z fondu *Nationalfilm s. r. o.* uloženého tamtéž a dokument č. 6 z fondu *Česko-moravské filmové ústředí* uloženého tamtéž. Jde vesměs o kopie na průklepovém papíru formátu A4 psané na stroji s kurzívním typem písma. Při přípravě edice jsme se řídili aktuálními zásadami pro vydávání novodobých pramenů. Do textu jsme zasáhli jen výjimečně, a to v případě sjednocení kolísá-

vých výskytů pravopisu nebo při nezbytné opravě evidentně chybného výrazu, píšeme např. *odboru* m. *sboru*, *pojednávat* m. *projednávat*. Rozepisovali jsme rovněž zkrácená slova, např. *dramaturgem Havlem* m. *dram. Havlem*, *záporný* m. *záp.* U ustálených zkratek jsme upřednostnili stažené tvary, např. *tj.* m. *t. j.*, *apod.* m. *a pod.* V případě příjmení *Wasserman*, resp. *Wassermann* jsme se přiklonili k zavedené první variantě.

I. K.